

שבת
מברכיך

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

נתינת כבוד

כל אדם יודע בתוך תוכו שהוא לא מושלם, והוא מוכן לקבל תוכחה וביקורת, ובלבד שהדברים יאמרו בנחת ובדרך ארץ.

למדנו שתוקפנות מצד המוכיח יוצרת סגירות אצל השני ובכך אנו מפספסים את המטרה.

לכן, לפני אמירת ביקורת, עלינו להתבונן דווקא **במעלות** של בן הזוג. ההתבוננות במעלות בן הזוג משפיעה על שני דברים:

1. מורידה את עוצמת הביקורת.

2. הדברים יאמרו מתוך כבוד ולא מתוך זלזול. להזכירכם, בתחילת הפרק קיבלתם שעורי בית. במשך שבוע שלם לומר אך ורק מחמאות, ואחר כך להנהיג את הכלל: **'שמאל דוחה ימין מקרבת'**. כעת שעורי הבית יהיו מסוג אחר.

כל אחד מבני הזוג יקח לעצמו דף ועט, יסתגר בחדר נפרד (כדי שלא יעתיק) ויכתוב 10 מעלות שיש לבן או בת הזוג. כל אחד מהם ירשום בראש הדף: **"שיר המעלות לאשתי"** או **"שיר המעלות לבעלי"**, וזו תהיה הכותרת לעשרת הדברים הטובים שקיימים בבן הזוג.

בעל או אשה שמרגישים שאין אצל השני דברים טובים ואין לו שום מעלה, הרי הם כופרים בטובה! אין אדם בעולם שאין לו מעלות, ואין לו ייחודיות משלו.

מסופר על רב אחד שעבר עם תלמידיו ליד נבלת כלב. התלמידים סתמו את אפם לנוכח הריח הרע. ראה הרב את תגובתם ואמר להם: **ראו כמה לבנות שׂינייה**. הרב לימד אותם יסוד גדול, שגם לנבלת כלב יש מעלה. לראות את החסרונות שבשני, ואת החולשות, זהו הדבר הקל ביותר. אבל למצוא את היתרונות, זה קצת קשה. כשהרב ראה שתלמידיו מתמקדים בחסרון, הוא מיד הדגיש בפניהם את היתרון ואמר להם - **ראו כמה לבנות שׂינייה**.

קוראים יקרים, נערוך חשבון קצר, אם לנבלת כלב מת יש מעלה, כל שכן לכלב החי, וכן לפרה ולסוס, שמסייעים לאדם. קל וחומר שלאדם יש המון יתרונות, ופי אלף לבעלי או אשתי. לאחר שכתבנו את עשרת הדברים, נקפל את הדף ונשים אותו אצלנו בארנק, ולפני שאנו אומרים ביקורת, חובה עלינו לעיין ברשימה.

אני מבטיח לכם שברוב המקרים, אחרי שקראנו את כל המעלות שברשימה, הביקורת תיעלם לגמרי. ואם היא עדיין נדרשת, היא תועבר בעוצמה הראויה, מתוך כבוד, ובן הזוג יקבל את הדברים אפילו באהבה.

פרשת השבוע

מידת הגאווה

פרעה היה בעל מידת הגאווה בצורה מופרזת. הוא טען שלא די בכך שהוא ברא את העולם ואת היאור אלא **שהוא ברא גם את עצמו!!!** ובאמת גם בפרשה שלנו פרעה מתנהג בצורה מאד מוזרה כפי שנראה בהמשך. מלך מצרים רצה גם לשווק את מציאותו כאלוה. ואיך הוא יצר על עצמו תדמית כזו? בכל ארמונו של פרעה לא היה שירותים! כי הרי אלוה אינו צריך כלל להתפנות. ולכן פרעה גזר על מצרים שמי שימצא בעלות השחר מסתובב ברחובות יענש, חוץ ממנו ורק לו מותר. בזמן זה היה יוצא פרעה לנילוס שהוא היאור של מצרים, ומתפנה. קוראים יקרים שימו לב - פרעה מוכן להתאפק 24 שעות כדי לשווק את עצמו כאלוה. אבל הקב"ה לא יכל לסבול מידה מגונה זו והיה שובר לו את המיתוס הזה בכל פעם מחדש.

נאמר בפרשה: **"לך אלי־פרעה בבקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו"** בדיוק ברגע שפרעה כבר מחכה להגיע לנקודת "היעד" באותו רגע פוגש אותו משה רבנו... כנראה שהוא גם שאל אותו - מה אתה עושה כאן בבוקר השכם? אפשר לדבר איתך באריכות? פרעה כבר מתפוצץ... ולאחר השיחה כבר האיר השחר והוא חייב לחזור לארמון ולהתאפק עוד 24 שעות!!! זהו עונשם של הגאונותים.

כותב הרב דסלר **שבעל הכבוד והגאווה לא יחוש בביזיונו**. מרוב רדיפת הכבוד והרגשת הגאווה הוא מתבזה אבל הוא לא חש בכך כי הגאווה מקלקלת את השורה. הדבר בא לידי ביטוי יותר בהמשך הפרשה. הקב"ה מנחית על פרעה מכה אחרי מכה. אחרי מכת צפרדע פרעה נשבר ואומר למשה ואהרן: **"ויאמר העֲתִירוּ אֵלַי וְיִסַּר הַצִּפְרָדַעִים מִמֶּנִּי וּמֵעַמִּי וְאֶשְׁלַח אֶת־הָעֵם וַיִּזְבְּחוּ לַה'."** ומיד אח"כ **"וַיֵּרָא פְרַעֲהַ כִּי הָיְתָה הָרוּחָה וְהַכֶּבֶד אֶת־לְבָבוֹ..."** וכן במכת ערוב - **"וַיֵּאמֶר לְכוּ זָבְחוּ לְאֱלֹהֵיכֶם בְּאֶרֶץ..."** ואח"כ **"וַיִּכְבַּד פְּרַעֲהַ אֶת־לְבָבוֹ גַם בַּפַּעַם הַזֹּאת."**

הרי לפנינו פרעה סופג מכות מתבזה ומושפל ומיד לאח"כ חוזר למרדו לגאווה ועקשנותו. נשאלת השאלה - מדוע התורה מספרת לנו את כל המהלך הזה, היה די לספר בקצרה שפרעה ספג עשר מכות למנות אותם ולהתחיל מיד בסיפור יציאת מצרים? התשובה לכך שכבר למדנו שהתורה נקראת בשם **תורה** מלשון **הוראה**. לכל אחד מאיתנו יש בתוך הלב "פרעה קטן" שממאן ומסרב להיכנע, גם בתוך תוכנו ישנה מידה שנקראת גאווה שלא נותנת לנו לוותר.

ועל זה אמרו חז"ל: **"הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם"**. וכתב הרב דסלר בשם הרמב"ם שמוציאים את האדם מן העולם - כלומר: מעולמו שלו. זאת אומרת שהוא יוצא מהאיזון שלו ומהפוקוס ולא חש מה מתרחש סביבו, וזה מה שלמדנו למעלה - שאינו חש בביזיונו. דרך הפרשיות הללו של מכות מצרים אנו למדים על עצמנו את דרך מלחמת היצר שאינה פוסקת לעולם ואת דרכי ההתמודדות, ומה היתה אחריתו של פרעה - לא רק שיצא מעולמו הפרטי אלא חלף ועבר מן העולם כאשר פרעה וחילו טובעו בים סוף. נשתדל כולנו לשבור את מידת הגאווה ולהתברך בענוה.

בברכת שבת שלום - הרב אבנר קוזאס

דיחה

האישה אומרת לבעלה: "כואב לי הראש היום ולא בא לי לעשות כלום..." אומר לה הבעל: "חבל, בדיוק רציתי להציע לך לצאת למסע שופינג בקניון..." אומרת לו האשה: "סתם צחקתי איתך!" אמר לה הבעל: "גם אני..."

"אדם שאינו מכיר בערכו, כיצד יוכל להעריך את זולתו?"

(רבי יעקב יוסף מפולאנה)

פתגם השבוע

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה למייל: betenuh@gmail.com

קנאת אחים

בשעת סיפור לספר להם סיפורים על -"אני גדול" - גדול זה מי שמוותר לשני, לא חוטף לשני וגם לא מקנא בשני. בגילאים המבוגרים יותר, לא לפתח בהם את נושא הקנאה. למשל לא לקנות משהו למישהו מהאחים בסתר ולומר לו - "אל תגייד לאחים שלך". פעולה כזאת מחדדת אצלו את חוש הקנאה כלפי השני והוא נעשה ערני יותר לשינויים שיש אצל השני וגם הוא ירצה זאת וירגיש אפליה. יש להדגיש בשיחות משפחתיות שההורים קונים לכל אחד **בדיוק את מה שהוא צריך** ולא בגלל שקנו לאחד חפץ מסויים יקנו גם לכולם. כדאי גם בשולחן שבת להקריא לכולם מספר "אורחות צדיקים" או "פלא יועץ" וספרי מוסר אחרים על - מידת הקנאה ותוצאותיה ובמשך הזמן ילמדו כולם איך להתגבר על מידה זו. כדאי גם בשולחן שבת להקריא לכולם מספר "אורחות צדיקים" או "פלא יועץ" וספרי מוסר אחרים על - מידת הקנאה ותוצאותיה ובמשך הזמן ילמדו כולם איך להתגבר על מידה זו.

נושא הקנאה עולה מדי פעם על סדר יומנו ולא תמיד אנו יודעים מה לעשות. לא לחינם כתבה התורה בעשרת הדיברות - "לא תחמוד". יצרו וטבעו של אדם לרצות ולחמוד את מה שיש לשני. הדבר בא לידי ביטוי בצורה חריפה אצל הילדים שאצלם אין מנגנונים של בלימה אלא הם רוצים הכל כאן ועכשיו! כשהם גדלים יותר הקנאה כבר בלב והם מרגישים שההורים לכאורה מפלים ומעדיפים ילד אחד על פני חברו. נתחיל עם הקטנים. ברגע שאחד תפש כדור, משחק או צעצוע מיד האח השני בא ורוצה בדיוק את זה. במקרה כזה יש להפריד בין הניצים לשחרר את הצעצוע לילד שהחזיק בו הראשון ולקחת את הילד השני לפעולה של הסח הדעת כגון: בא נסתכל בחוץ, בא נעשה סלט, תביא לי עגבניות... מלפכונים... אחרי דקה הילד שכח מה הוא רצה.

סיפור לשבת

סיפור רבי שמחה קפלן רבה של צפת, כאשר למדתי בישיבת מיר התארחתי אצל משפחה שהיה להם בן יחיד, באחד מימי שישי כאשר הלכת לישיבה, ראיתי את בעל הבית מתכוון לצאת לשוק העיירה למסחר. בדרכו לצאת, שמעתי שבעלת הבית אומרת "היום ערב שבת ותחזור מוקדם". חזרתי מהישיבה בצהרים לאחר תפילת המנחה, והנה רואה אני את בעלת הבית עומדת ליד החלון ומצפה לבעלה, כשהיא ממלמלת עוד מעט שבת, עוד מעט שבת. תמהתי מאד ואמרתי לה: הרי עוד היום גדול ויש עוד כמה שעות עד לכניסת השבת. בעלת הבית ענתה: אספר לך את קורות חייו ותבין את דאגתי: שנים רבות היינו נשואים ולא זכינו להיפקד, ובעזרת ה' לאחר שנות סבל זכינו לבן, אך לדאבונו לא התפתח הילד כראוי וסבלנו רבות בגידולו. רופא העיירה אמר לנו שכנראה יש לילד מום בלב, ועלינו לנסוע לווילנא, לרופא גדול המתגורר שם. לאחר בדיקות שונות אמר לנו הרופא הגדול: "לילד הזה אין סיכוי לחיות יותר מכמה שנים, אין כל תרופה למחלתו, לכן חזרו לביתכם ותשלימו עם המציאות". שבורים ורצוצים יצאנו מבית הרופא, לא ידענו לאן פנינו מועדות, בקושי הגענו לאכסניה שבוילנא, ושם פרצתי בבכי תמרורים ומיאנתי להנחם. אנשים באכסניה ששמעו על צרתנו אמרו לנו: הרי אתם נוסעים חזרה למיר, בדרך כדאי לכם להיכנס לראדין, שם מתגורר ה"חפץ חיים", פנו אליו ובוודאי תיוושעו. מיד נסענו לראדין, והנה סיעתא דישימאי- רואים אנו את בעל נכדתו של הח"ח, הוא הכניס אותנו לחדר סבו.

ה"חפץ חיים" ישב אז על כסאו וספר עזרא הנביא בידו. ישבנו וסיפרנו לו על מחלתו של בנינו, וה"חפץ חיים" ענה לנו: "מה ביכולתי לעזור, כסף אין לי ומה עוד אוכל לעזור לכם?" פרצתי בבכי תמרורים. נכדו שהכניס אותנו אליו הוסיף ואמר: "והרי זה בן יחיד". קרא לי ה"חפץ חיים" זצ"ל בלשון חיבה: בתי, קבלי עלייך שתקדימי לקבל את שבת מלכתא. שאלתי אותו מה כוונתו? והוא ענה: ביום שישי בחצות תהיה כבר מפת שבת פרוסה על השולחן וכמוטי הנרות סדורים על השולחן, ומזמן הדלקת הנרות לא לעשות שום מלאכה ויהי מה. הדברים יצאו מפי ה"חפץ חיים" וקבלתי החלטה נחושה בליבי, שלא לשנות מאומה מדבריו. ומיד בהגיענו למיר כבר חל שיפור ניכר בילדנו, וקימעא קימעא החל לאכול ולהתפתח כשאר ילדי גילו. ביקרנו אצל רופא העיירה, ששלח אותנו לווילנא, כשהגענו לווילנא אמר לנו הרופא: הלצון אתם חומדים לוי? זה ילד אחר ולא אותו ילד שבדקתי לפני תקופה קצרה. אמרנו לו בן יחיד הוא לנו. אמר הרופא: האם הייתם בוינה? (בוינה היה אז מרכז רפואי עולמי) אמרנו לו: לא. הוא שאל: ואלא איפה? הלכנו ל"חפץ חיים" והוא יעץ לנו את עצתו... אמר לנו הרופא: אנחנו הרופאים יש בידינו לתקן את הקיים, לב פגום מנסים אנו לתקנו. ה"חפץ חיים" יכול לברוא יש מאין. עכשיו יכול אני לספר לכם שהלב של בנכם היה אכול לגמרי במצב של "אין"... וסיימה בעלת הבית את דבריה: מאז ועד היום, אנו מסיימים מוקדם מאד את ההכנות לשבת. לכן אני דואגת לבעלי המאחר לשוב. (יביע אומר)

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי עם הרב אבנר קוואס שליט"א
ניתן להתקשר בימים ג' וד'
בין השעות 14:30-15:30

1599-59-59-39

העלון מוקדש

לע"ב

שמואל בן רחל ז"ל

אושרת בת מרים ז"ל

ולרפוש

ציפורה בת שרה הי"ו